

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

LUNDS ASTRONOMISKA OBSERVATORIUM: DE BÅDA HUVUDBYGGNADERNA. — EFTER FOTOGRAFI.

23:DJJE ÅRG.

DEN 2 APRIL 1922

N:o 27.

foto. Rahmn, Lund.

C. K. L. Charlier.

Kliché: Coës Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

60 år fyller den 1 april en av Sveriges mest frejdade vetenskapsmän, professorn i astronomi vid Lunds universitet, C. V. L. Charlier. Bland de främsta och internationellt namnkunnigaste inom sin vetenskap och högt ansedd vid den akademi, som han nu i jämnt 25 år tillhört, allmänt känd väl även i vårt land för de sakligt krävande offentliga uppdrag, varmed han tid efter annan betrotts — vi påminna nu blott om det senaste uppdraget som statens ende lotterisakkunnige — torde han emellertid knappast vara i motsvarande grad känd av vår bildade publik för det, som dock är hans främsta, väl för alla tider av mänsklig forskning bestående livsverk: utarbetandet av *nya grundvalar* för all forskning, som sysselsätter sig med mängder av kvantiteter, i främsta rummet härvid för den astronomiska forskningen. Detta väl i lika hög grad beroende på hans egen naturell, över vilken det stolta Tycko Braheska valspråket *non haberi sed esse* — ej synas utan vara! — skulle kunna träffande skrivas, som på verkets huvudsakligen rent matematiska karaktär, varigenom det givetvis blir mindre direkt uppskattbart för en större allmänhet. I anledning av hans 60-årsdag vilja vi här, inom ramen av en kort biografi, försöka fylla en lucka i detta avseende.

Carl Vilhelm Ludvig Charlier föddes i Östersund den 1 april år 1862 såsom äldste son till inspektoren Emmerich Emanuel Charlier och dennes maka Aurora Kristina, född Hollstein. Efter att ha genomgått Östersunds högre allmänna läroverk och avlagt år 1880 mogenhetsexamen därstädes inskrevs han som student vid Uppsala universitet, varest de akademiska examina snabbt avlades: 1832 fil. kand., 1886 fil. lic. och 1887 fil. d.r. på gradualavhandlingen "Untersuchungen über die allgemeinen Jupiterstörningen des planeten Thetis", belönad med de Fernerska och Bjurzoniska prisen. Astronomin var från början hans huvudämne, och år 1884 förordnades han till amanuens vid observatoriet i Uppsala, år 1887 till docent i astronomi vid universitetet. Sistnämnda år företog han en första större utländsk studieresa och låg under ett års tid vid de då högt ansedda observatorierna i Pulkowa och Berlin, efter hemkomsten blev han amanuens vid observatoriet i Stockholm. År 1890 utnämndes han till observator vid observatoriet i Uppsala, år 1896 företogs en andra större studieresa till observatoriet i München, och året därpå blev han utnämnd till professor i astronomi vid Lunds universitet. År 1898 vald till medlem av Fysiografiska Sällskapet i Lund och Kungl. Vetenskapsakademien, år 1914 av den förnämliga Vetenskaps-Societeten i Uppsala.

Så är i korthet några biografiska data. Med tillträdandet av professuren i Lund gavs tillfället att samla sig efter studie- och färdeåren, och resultatet framkom snart i form av en enastående rik, mångsidig och fruktbärande produktion, begränsad blott i en riktning: mot det rent observationella — det då oansenliga Lundensiska observatoriet ställde ej stora resurser till buds därvidlag. Men denna begränsning har säkert varit vetenskapen endast till nytta; den sällsynta kombination av rika andliga gåvor, varmed en välvillig natur begåvat Charlier och som framträder med åren allt bättre i hans verk: en klar och livlig tanke, som med tydlig intuitiv förmåga alltid synes hitta den enklaste lösningen eller den lämpligaste måttstocken, en matematisk begåvning vida över det vanliga måttet, och först och sist: en vetenskaplig fantasi, som ej känner andra gränser än den logiska tankens — den är alltför utsökt passande för det teoretiska området, varest den naturliga begåvningen betyder allt, för att ej böra helt tillvaratagas där.

Redan från och med gradualavhandlingen hade

Charlier givit sig in på den celesta mekanikens svåra problem, och har under årens lopp åstadkommit en rad lyckade lösningar på speciellt planetrörelsernas, trekroppsproblemets och rotationsproblemets områden. Särskilt må härvid framhållas den eleganta och snabba banbestämningmetoden, han utarbetat med användning speciellt för maskinräkning. Nämnas må också, att han utarbetat en internationellt mycket använd lärobok i celest mekanik.

Men hans livsverk, för vilket han äras över hela världen, har dock varit på ett annat område: på *den matematiska statistikens* område. Denna tämligen nya vetenskap, vars metoder äro oundgängliga om man vill riktigt draga några som helst slutsatser ur ett jättematerial, går ifråga om sin första teoretiska utgestaltning tillbaka till Bernoulli, Laplace och Gauss, men dess egentlige praktiskt-teoretiske grundare kunna vi säga Charlier är — den nämligen, som utarbetat en teoretiskt homogent begründad universell basis för densamma av största praktiska användbarhet. På en mångfald vitt skilda områden: biologiens, befolkningsstatistikens, den rena fysikens (strålningslagen) etc., har han prövat dess tillämpning, överallt väckande fackmännens stora intresse, men framför allt är det inom arstronomen — den vetenskap som mera än andra har att göra med kolossalmaterial — som han utarbetat dess speciella metoder och också inhöstat resultat, som ställt honom i främsta ledet av nutida forskande astronomer. Vi hava ej plats här att närmare skildra de betydelsefulla upptäckter, han med sin fullkomnade statistiska metoder gjort om stjärnevärdens byggnad och stjärnmassornas fördelning; vare nog att blott särskilt nämna påvisandet av vårt s. k. lokala stjärnmoln jämte den hittills bästa bestämningen av dess dimensioner och, nu senast en undersökning av de s. k. spiralnebulosornas fördelning, syftande till att erhålla en första kunskap om världsallettets byggnad i stort — denna sista undersökning: "Huru en oändlig värld kan vara uppbyggd" väl samtidigt det grandiosaste utslaget av hans fantasi. — Med övergåendet till statistiken som huvudarbete — och stellarstatistiken isynnerhet som forskningsgebit — blev ökade räkneresurser och större utrymme å observatoriet alltmera av nöden, och äntligen år 1912 lyckades han få detta krav genomfört; en ny huvudbyggnad (t. h. å vignettbilden å 1:a sidan) uppfördes, särskilt avsedd att vara astronomiskt-statistiskt institut, och 5 kvinnliga räknearbetare anställdes — förutom amanuenser. Tack vare denna tekniska hjälp har Charlier kunnat gripa sig an med jättearbeten, som man annars skulle trott vara endast det stora dollarlandet förbehållet.

Men oöfullständig bleve bilden av Charlier i hög grad om vi icke samtidigt nämnde, att han ej blott riktat vetenskapen med metoder och verk. Iktat utan även såsom ett helt naturligt sätt att leva allt vidare och djupare med de sällsynta gåvor, han fått, genom att uppfostra med sin dagliga samvaro och sitt varma personliga intresse alltjämnt nya forskare — eller nya uppfostrare; häri ju liknande flera av våra främste: en Hjärne, en Montelius eller Arrhenius för att nämna några exempel. Flera generationer av lärjungar ha nu gått ut till forskningen eller livet efter att ha skolats under intrycket av hans klara ande och stora erfarenhet och därmed lättare än annars kunnat gå i land med sina åtagna uppgifter; flera äro berömda.

Bland de större hedersbevisningar, han mottagit, vilja vi särskilt nämna hedersledamotskapet av American Astronomical Society — denna sällsynta ära delar han med endast två nu levande personer. Sedan år 1897 är han i äktenskap förenad med Siri Dorothea Leissner, och äktenskapet har välsignats med fem vackra döttrar.

En av Sveriges mest kända kvinnliga förgrundsgestalter på nykterhetens och den kristliga verksamhetens områden, fröken *Beatrice Dickson* i Göteborg, fyller den 31 mars 70 år.

Tillhörande den från Skottland till Sverige i början på 1800-talet invandrade ansedda Dicksonska släkt, som bland sina medlemmar räknat ett antal bemärkta filantroper och donatorer, inriktades fröken Dicksons intresse redan i mycket unga år på de religiösa och humanitära spörsmål, som hon sedermera genom sin offervilliga och av varm inre övertygelse burna verksamhet förvandlat till en levande och välsignelsebringande makt i samhället. Därvid må främst erinras om den storartade insats hon gjort i vårt lands nykterhetsrörelse samt om hennes ingripande livsgärning på det område, som måhända legat hennes hjärta närmast, och där hon icke allenast varit den borne ledaren, utan även den en allomfattande kärleksverk-

2 April 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 27.
 I mörkbrun dubbeltonfärg.
 Barnporträttstudie i nationaldräkt av Gösta Hård, *Stilm* — en osedvanligt näpen "lappojke". Klisché: Göts, Gbg.

samhet utövande diakonen, nämligen det religiösa. Med särskilt varmt intresse har denna senare verksamhet knutits vid den svenska grenen av K. F. U. K., inom vars sammanslutning i Göteborg hon under en lång följd av år varit den centrala och stödjande kraften. Under denna världsorganisations internationella kongresser har fröken Dickson fungerat såsom den svenska K. F. U. K.-grenens representant.

Ett sommarhem å Hovås för K. F. U. K:s medlemmar, ett hem å Landvetter för unga kvinnor samt hemmet Gårdabo för arbeterskor å Gårda i Göteborg utgöra vittnesböden om hur fröken Dickson ställt även sin förmögenhet i sina intressens tjänst, detta slutligen icke minst i den storartade filantropiska verksamhet hon i det tysta bedrivit.

På högtidsdagen skola sannolikt även uttryck av den varmaste erkänsla ingå till jubilaren från alla delar av vårt land. (Se närmare årg. XIII: 29; XVIII: 28).

FRÅN JOHN GALSWORTHYS BESÖK. Gruppbild utanför Göteborgs Museum tagna av landshövdingen O. von Sydow: Fr. v Mrs och Mr John Galsworthy samt landshövdingenskan, fru Mary von Sydow. Klisché: Göts, Gbg.

Foto. Karnell, Gbg. Klisché: Göts, Gbg.
 FRÖKEN BEATRICE DICKSON.
 70 år den 31 mars.

Nytaget porträtt av den filantropiskt och socialt verksamma dottern av den bekanta gamla Göteborgsfamiljen

FRÅN HUVUDSTADENS SCENER.

Einar Fröberg hör till det fåtal svenska dramatiska författare, som aldrig behöva ligga länge på sina alster, innan de bli spelade, och som vid varje nytt styckes framförande alltid kan påräkna en viss medelmåttig, men ganska säker framgång. Så också med "Erna", som den 21 mars hade sin urpremiär på *Mindre Dramatiska Teatern* i Stockholm. Pläsen är en följetong, men en habit gjord, och äger åtminstone i fråga om de båda första akterna en rätt så förtätad spänning samt har ett par verkligt tacksamma och välgjorda karaktärsroller. Titelfiguren är en dam med ett mycket brokigt förlutet, som i Monte Carlo gifter sig med en ung svensk greve, men som sedermera, tack vare sitt förlutna, får utstå en hel del obehag från hans högadliga familjs sida. Hon rider dock segerrikt ut alla stormar.

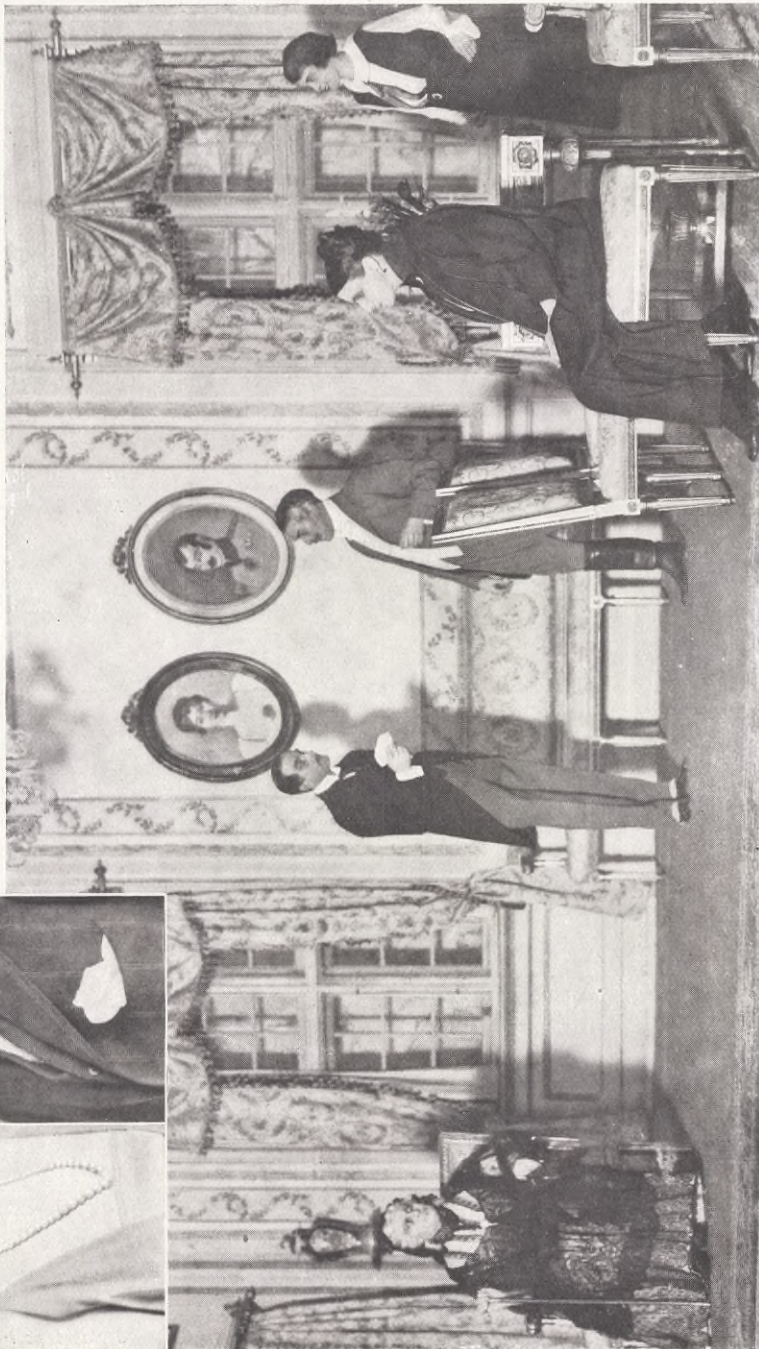
En hängiven bundsförvant äger hon i den unga grevens morbroder, en kammarjunkare von Stenfeldt. Felet med Erna är att intet som helst förklarar, varför hon anses

"SÄLSKAP DÄR MAN HAR TRÅKIGT" Å K. DRAMATISKA TEATERN. Friherrinnan Ellen Cederström (Hertiginnan de Réville).
Text å sid. 431.

vara en sådan utomordentlig ackvisition för den unge greve Per Storm. Kammarjunkaren, utmärkt spelad av hr Gösta Hillberg var emellertid en säkert tecknad figur. Likaså en avsigdommen baron, vilken briljant åteigavs av hr Olof Winnerstrand. Titelfrollen spelades av fru Signe Kolthoff skickligt om än icke vidare fördjupat, men det får också möjligen skrivas på rollens eget konto.

Premiärpubliken mottog stycket med stor välvilja.

URPREMIÄR AV EINAR FRÖBERGS "ERNA" Å MINDRE DRAMATISKA TEATERN: Scenbild ur tredje akten: Fr. v. Fr. Ellen Borlander (änkegrevinnan von Storm), herrar Olof Winnerstrand (Baron Fröde), Gösta Hillberg (v. Stenfeldt), fru Maria Schildenbeck (Henriette Storm), fru Magda Holm (Åstrid), Överst t. v. Fru Signe Kolthoff (Erna), herr Gustaf Molander (greve Per Storm). — (Fotos. Alnberg & Preinitz, Sthlm). — (Fotos. Aug. Sjöbergs Kioskarna, Gbg)

UTSTÄLLNING I RIKSSALEN AV TAPETER FRÅN TAPETMUSEET Å STOCKHOLMS SLOTT.

En *praktfull tapetutställning*, omfattande ett antal utomordentligt värdefulla exemplar vävda tapeter ur svenska statens samlingar från 1600-talets förra hälft, öppnades den 19 mars i Rikssalen å Stockholms slott. Anordnare av den intressanta expositionen var chefen för kungliga husgerådskammaren, överintendenten John Böttiger, genom vilkens hängivna och insiktsfulla arbete Sveriges dyrbara skatter av vävda tapeter från 1500—1700-talen omhändertagits och överhuvud efter glömska och vanvård ordnats och sammanbragts i det å Kungliga slottet inrymda Tapetmuseet. Utställningen i fråga var den tredje som efter museets ordnande gjorts tillgänglig för allmänheten. De första expositionerna ägde rum i slottets nordöstra flygel, det gamla Stenmuseum, där Livrustkammaren på sin tid var inrymd. Den imponerande utställningslokal som nu senast ställts till förfogande kunde betecknas såsom idealisk för sitt ändamål. Säkerligen har Rikssalen aldrig framträtt så till sin fördel som i denna fabulöst dyrbara utställning. Endast denna praktfulla helhetsverkan gjorde utställningen sevärd även för icke-fackmannen, som ej i detalj kan njuta av de exponerade tapeternas finesser i färg och stoffbehandling. Förutom

Klisché. Gustaf Ribben's & Klichéanstalt, C/o.
"HERO OCH LEANDER
UTANFÖR CYTHERES TÄM-
PEL", vävd av Philipp de Mouché
efter kariong av Francis Cleyn
mellan år 1623—1626.
Höjd m. 4,20, bredd m. 4,44

Vidst. bild: VY ÖVER TAPET-
UTSTÄLLNINGEN I RIKS-
SALEN.

Efter fotografier.

sitt konstnärliga värde äga ju dessa skatter även ett betydande historiskt, i det att så gott som varje vävnad har sin egen historia, vilken intimt hör samman med något namn eller någon episod under Sveriges storhetstid. Utställningens stora nummer voro isynnerhet de två oerhörd dyrbara tapeter från den berömda Mortlake-fabriken i England, den ena framställande

Foris. å sid. 431.

Efter fotografier.

TAPETUTSTÄLLNINGEN I RIKSSALEN:

Kliché: Gots Eihyrå & Klichéanstalt, Gns.

"ILIONEUS FRAMSTÄLLER FÖR DIDO TROJANERNAS LÄGE OCH ANHALLAN". Höjd m. 4,87, bredd m. 7,14. Utan signatur.

"HALTEN I SKOGEN". Höjd m. 4,48, bredd m. 4,57. Signerad van der Gucht 1647.

NERVER.

FÖR HVAR 8 DAG AV K. G. OSSIANNILSSON.

LÄNG, gänglig, nästan smått kutig, stod den store direktören och stirrade ut genom fönstret. Han hade ett av dessa blida ansikten, som alltid synas le, försjunkna i ett slags välbehaglig slapphet. Han såg ej ut som en handlingsmänniska, snarare som en medelålders lärd eller som en högre ämbetsman, vars älskvardhet utgör en del av yrket eller åtminstone av uniformen.

Direktör Bertelson såg ej ut som den stålmanniska, han var. Den orubblige räknemästare, som hans affärsvänner (och — fiender) kände eller alltför väl kände. Den desjöt, hans underhavande kallade honom. Det kalla stenhjärta, hans kära Alice klagade över...

Hon snyftade därinne, i angränsande rummet, stackars liten, snyftade ljudligt, demonstrativt, som om hon ännu i det sista ropade på honom, ropade, ropade... ehuru ej ett ord kom över hennes läppar, ej ett ljud utom snyftningarna.

Knut Bertelson visste mycket väl, vad hon ville. Det hon begärde, var i själva verket mycket enkelt, mycket lätt att uppfylla. Hennes make skulle bara gå dit in till henne och fortsätta konversationen, i någon form, helst i form av en bön om försoning.

Allt skulle då bli gott igen, allt, allt... till nästa gång... och nästa... Hemfriden blev kanske inte bättre. Men Alice skulle trivas bättre med honom. Hennes nerver skulle inte bli lugnare. Men hans nerver skulle avgjort bli sämre. Och det kunde vara farligt att börja giva efter för nerverna.

Ingen visste det bättre än Knut Bertelson. Han hade genomlidit sjukan, som stackars Alice led av. Han hade kurerat sig själv. Han fick inte vedervåga ett återfall.

Varje gång direktören såg sig i spegeln, erinrade honom det gråa vid tinningarna, att han inte längre var tjugofem år, gudilov. Han var det dubbla i dag. Han hade levat två mansåldrar, två liv, och de första begravna tjugofem-åren fingo ej vakna upp igen.

Han hade börjat tidigt, Bertelson, en medgörlig pappas ende, bortskämd son. Erotik redan de sista skolåren. En bruten förlovning kort efter myndighetsdagen. Giftermål redan nästa år och samtidigt affärsliv på egen risk, en kort och vågsam affärsmannabana, fylld av kupper och äventyr, ett nerveggande, nervslitande spel, insats: pengar eller livet — blott ungdomen ger sig för ro skull in i ett spel så utan alla regler. Ungdomen, som stormar på sina nerver — och så faller i bottenlös förtvivlan över, att nerverna till sist taga makten!

Första hustrun var inte den, som höll igen, tvärtom. Deras liv tillsammans var en hejdlös jakt efter sensationer: nöjen, äventyr, nattvak. Stackars Nellys hjärta stod till sist inte bi. Det blev knall och fall. Och knappt låg hon i graven, innan det också för honom hotade bli knall och fall...

Han sörjde Nelly till förtvivlan. Hon hade varit förtrolande. En nöjeskamrat, den bästa som någon kunnat önska sig! En hustru för de mycket unga åren. Vad hon egentligen hade inombords, vad hon kunnat utveckla sig till, om hon fått leva — och överleva hans galenskap — om hon fått mogna samman med honom, det var ej gott att veta.

Visst blev världen liksom öde, när hon dött. Men det var ej hennes död, som hotat draga honom med sig. Det var förstås affärerna. Livsuppgiften, som han ej fått rätta greppet på, men som ändå var livsuppgiften. Affären — släpad som en fånge i kapp med en skenande häst, över stock och sten, utan rast eller ro — affären stupade. Stupade ohjälpligt — och där satt han, dåren, med sina två små söner, moderlösa till på köpet! — —

Knut Bertelson strök sig över ansiktet, som han brukade, närhelst han på allvar tänkte på krisen och dess krönande episod. Han hade berättat episoden en enda gång — för Alice — efter ett av hennes hysteriska anfall, dessa scener, som hon njöt som ett slags rus eller berusningsmedel. Och Alice hade verkligen känt sig en smula lugnad — kanske imponerad, kanske bara distraherad från sina egna små stormar i ett vattenglas.

Han hade berättat om, hur han den ödesdigra dagen — tidigt i gryningen — satt på en bänk i stadsskogen. Därute fanns ingen människa utom han — och det var heller inte nödvändigt. I ena fickan tyngde revolvern, i en annan kände han — ack, det kändes genom kläderna — en liten flaska med svartvit etikett.

Hans affär låg i grus och spillror. Och inte nog med det: bokföringen hade varit, minst sagt, oordentlig. Det var så gott som säkert, att det blev ansvar — "oredlighet" kallades det, och han kunde inte, ville inte leva som en man utan framtid, utan förtroende.

Ack, Nelly, Nelly!

I den tidiga, ensliga morgonstunden generade han sig inte. Han gav utlopp åt sina känslor, fritt som en skolpojke, en skolflicka, en hysterisk kvinna. Han klagade, grät, förbannade, rasade, hädade. Det lättade för stunden detta, och det är väl detta, naturen menat med dylika utbrott.

Men slutligen var det, som om lättnaden blivit ett begär, den smärta, som fått utlopp, en åder, som öppnat sig, outtömlig och omättig. Den svämmade över alla bräddar. Den kände inga gränser, inga proportioner.

Medan han så satt och stönade, gav efter för sina pårestade nerver, sin upplösta vilja, vaknade livet omkring honom. Småfåglarna vaknade och började sjunga... Gud vet, vad allt som rymmes i småfågelnas sång! Om deras känsloliv är så idel ljumhet och oskuld! Om ej också de ibland vakna till stormiga känslor och oresonliga nycker! — Och löven vaknade, träden, som sovit under natten. Vinden susade, suckade, stönade och tvang även träden att stöna... Nu rasslade hjul mot stenar, första vagnen rullade i staden. Klockor började pingla, spårvagnsklockor, klockorna i små gammaldags butiksdörrar... Fotsteg smattrade, i stänk och skaror. Rösterna hojade, skraut skallade. Livet var vaket.

Han tystnade och suckade. Hans tid att klaga var nu över. Den nya dagen var inne, den dag, som ej tillhörde honom. När nästa morgon grydde, skulle han vara dövtum. Allt skulle vara honom likgiltigt. Man skulle hitta honom här i skogen, och man skulle prata, prata, klaga och anklaga, men varken prat eller klagan eller anklagelser skulle hinna hans döva öron, hans hjärta, som fått frid.

Han drog ett djupt andetag. Ett av hans sista kanske. Ett vällustigt, girigt andetag — vad luten i alla fall var härlig så här i gryningen, så ren, så ny, så paradisk, som om Gud skapat om den under natten och nu bjudit den åt de utsövdade barnen som en hälsodryck att börja dagen och kampen med!

Vad fågelrösterna klungo hänförande! Aldrig hade fåglalåt tyckts en så sublim musik! Vad kvistnätet hade för en raffinerat konstnärlig teckning, ett mönster, som ingen konstnär överträffade!

Vad själva stadssorlet hördes eggande — som trummorna före en batalj, som uvertyren före en opera!

Och han — Knut Bertelson skulle alltså dö före sitt livs huvudbatalj — ty vad betydde ett nederlag vid tjugofem år? Han skulle aldrig få höra operan — han hade druckit en flaska opium under uvertyren — —!

Forts. å sid. 427.

Det finnes åtskilliga porträtt av Karl XII i helfigur. De, som äro gjorda efter år 1700, synas huvudsakligen gå tillbaka till två olika original, båda målade av David von Krafft.

Det tidigare är Gripsholmsporträttet med den bekanta påskriften: "Sålunda klädder, enär Han Giorde Sitt Fälttåg A:o 1700". Kring detta gruppera sig bland andra det av professor F. Wulff i Lund ägda samt Edsbergsporträttet, för några år sedan sålt till amerikanske ministern i Stockholm Ira Nelson Morris.

På alla dessa porträtt håller konungen vänstra handen om värjfastet och den högra mot höften. Även i övrigt är kroppställningen lika.

Förebilder för de senare Karl XII-porträtten äro emellertid de konterfej, som härstamma från tiden för konungens vistelse i Lund 1716—1718. På en del av dessa är ju armställningen bibehållen, såsom på porträttet i Bo kyrka i Nerike och det vid Skånska husarregementet i Hälsingborg. Men på det bästa av dem, det av Krafft målade och i generalsalen på Drottningholm befintliga, håller konungen högra handen på ett bord, en ställning, som i de följande bilderna i helfigur i allmänhet utvecklats till att högra armen hålles fullt fri med handen pekande ut mot ett slagfält eller något dylikt.

Intressant är att ställa Drottningholmsbilden vid sidan av de tidigare porträtten av den obekymrade hjälteynglingen från Narva och Altranstädt. Karl har med åren blivit en i livets hårda skola här-

dad man, van att se och trotsa farorna, men också van att finna medel att övervinna dem. Tänkaren och krigaren blickar oss lugnt till mötes med ett allvarligt ansikte, som trots allt med tillförsikt kan se och ser framtiden an. Någon försagdhet eller förlägenhet spörjes ej i de lugna dragen eller i den fasta blicken. Ej blott den av konstnären skapade bilden, utan och den historiska verkligheten visar oss Karl XII ännu de sista åren såsom den initiativrike på framtiden med full förtröstan blickande frimodige, självmedvetne och ansvarskännande ledaren. Om andra ha misströstat, förut eller efteråt, så har det berott på bristande kännedom om saken.

Ingen av de många kopparstickare och målare, som med Lunda-porträtten som utgångspunkt gjort nya bilder av Karl XII, har i det Krafftska porträttet kunnat utläsa något drag av modlöshet. Se på det av *Georingius* stuckna

porträttet i Nordbergs Karls XII:s historia eller på *Fritschs* gravyr i den tyska upplagan av samma verk! Eller på de vackra kopparstickarna av *P. Tanjé*, *Sysang* och *Morellon La Cave* i de olika upplagorna av Adlerfeldt. En glad blick, full av tillförsikt, ha dessa konstnärer givit den svenske hjälten, säkerligen såväl under inflytande av de Krafftska originalporträtten som med utgångs-

Forts. å sid. 426.

Efter fotograf.

GOUACHEMÅLNING AV KARL XII. Tillhörig professorn greve Georg von Rosen.

Kliche: Goes, Öbg.

Efter fotograf.

Kliche: Goes, Öbg.

Vidst. bild: FRAGMENT UR OVANSTÄNDE MÅLNING, visande förstoring Karl XII:s ansiktsdrag samt den för Karl XII-porträtt ovanliga ställningen för högra handen.

Efter fotografi. Kliché: Göts, Gbg.
PRINSEN AV WALES såsom överste och chef för sina sex Indiska regementen: "Prince of Wales Own".

Efter fotografi. Kliché: Göts, Gbg.
SULTAN AHMED, SHAH AV PERSIEN vid ankomsten i dagarne till Paris.

Efter porträt. Kliché: Göts, Gbg.
SULTAN FUAD.
 Egyptens nye konung.

Såsom Englands minister för Indien efter Edwin S. Montagu har utnämmts hittillsvarande transportministern och kanslern för hertigdömet Lancaster, viscount *William Robert Wellesley Peel*.

Såsom man erinrar blev denna på grund av rådande politiska förhållanden utomordentligt viktiga och krävande post i första hand erbjuden åt lord Derby, som dock vägrade mottaga densamma med motiveringen att han kunde göra sitt land större tjänster utanför än innanför regeringen. Även andra försök att finna någon utanför ministären, som var villig att åtaga sig befattningen, ha strandat i anledning av den kritiska politiska situationen.

Indiens nye minister räknar sina anor från den bekanta politiska dynasti, vars grundare var den kände store toryledaren Robert Peel. Tillhörande det konservativa partiet hade han säte i underhuset, innan han såsom viscount Peel övertog fäderns plats i överhuset. I Londons kommunala styrelse har lord Peel spelat en ledande roll. Sedan 1919 har han varit understatssekreterare i krigsministeriet.

VISCOUNT WILLIAM PEEL. Kliché: Sjöberg, Gbg.
 Englands nye minister för Indien.
 Efter senaste originalporträtt.

I enlighet med den självstyrelse som nyligen av Storbritannien beviljats Egypten har även följt att hittillsvarande sultanen Ahmed Fuad under namn av *Fuad I* antagit konungavärdighet.

Konung Fuad, som är född år 1868, tillhör en ansedd furstesläkt och är son till kediven Ismail I, vilken 1879 måste lämna Egypten som bankruttör. År 1917 efterträdde konung Fuad sin broder Hussein Kamil som egyptisk sultan.

Tillfölje den nye konungens tronbestigning har en del upplöpt ägt rum, arrangerade av den förviste Zaghlul paschas anhängare i akt och mening att demonstrera nationalisternas missnöje med den nya egyptiska konstitutionen.

*
 Till bild å sid. 431.

Tennistävlingarna i Stockholm. d. 24—26 mars, svensk-tysk landsmatch och tävlan om svenska mästerskapet, ha tilldragit sig stort intresse.

Svenska mästerskapet i enkelspel för herrar erövrades av hr *Allan Thorén*, Göteborg. I landsmatchen, som pågår vann hr *O. Andersson*, Gävle, en uppmärksammas seger över den kände tyska spelaren *O. Kreuzer*, bemärkt genom bl. a. sina segrar över Wilding.

Forts. fr. sid. 424.

punkt från vad de själva kände till om konungens karaktär. Och likadant är förhållandet med de allra flesta andra nandsbilderna, bland andra gouachemålningen i Kristianstads museum och den målning, likaledes i gouache, som vi här avbildat.

Det, som är så särskilt påfallande i denna sistnämnda, är just den glada och förnöjda minen. Hela bilden är för övrigt ett litet konstverk, som är väl värt beaktande. Höjden inom ramöppningen är 225 mm. och bredden 138. Konstnären är okänd. Målningen tillhör professorn Greve Georg von Rosen, som vä villigt ställt den till förfogande för avbildning i Hvar 8 Dag. Måhända är den en gång beställd av greve von Rosens farfars farfar, han som red med tolfte Karl på den långa snabbritten från Turk et till Stralsund. Bilden bära tydlig spår av inflytande utav Krafts Lundaporträtt. Vid konungens vänstra sida slingrar sig den (om ock ej så botaniskt rätt) blommande lagern mot höjden och vid dess fot vilar tryggt men vakande lejonet, styrkans och tapperhetens symbol. Med högra handen pekar konungen mot ett i bakgrunden pågående fältslag och därunder läses på en sten den vackra latinska inskription:

*Prendere diffusæ si vis
Compendia Famæ
Virtutis puncto si Colophona
brevi
Fige pios oculos hac magni
Nominis Umbra
Plus tibi quæsitiss sola
Vel Umbra dabit.¹⁾*

G. Lithou

eller på svenska:

¹⁾ Den delvis otydliga inskriptionen tolkad med den vägen hjälp av Bibliotekarie Fil. dr. Arne Holmberg.

1) Her fotograf.

AVTÄCKANDET I NEWYORK AV EN AV DE 4 BRONSTAVLORNA TILL MINNE AV JOHN ERICSSON. Tavlan vid De Lammater Iron works. Längst t. v. (i hög hatt) svenske generalkonsuln i New York, Olof H. Lamm — Text å sid. 431.

Om du vill fatta det vitt spridda ryktets innebörd och tapperhetens spets i en kort punkt, så fäst dina ögon pietetsfullt på denna bild av ett stort namn. så skall den ensam, ehuru blott en skugga, giva dig mer än du söker.

Författaren till dessa latinska versrader är en av Sveriges främsta latinskalder, en karolinsk krigare Gustaf Lithou (f. 1692 † 1753), vars främsta diktverk är en ståtlig *Panegyris exsequialis* (äreminnen) över Karl XII, en hjalte ikt på klingande latinsk hexa meter, ej mindre än 96 kvartsidor stark.

Men innan vi sluta, måste vi också fästa uppmärksamheten vid den utomordentligt praktfulla barockramen kring den lilla tavlan, som också den vittnar om det intresse, varmed den första ägaren omfattade den store konungen.

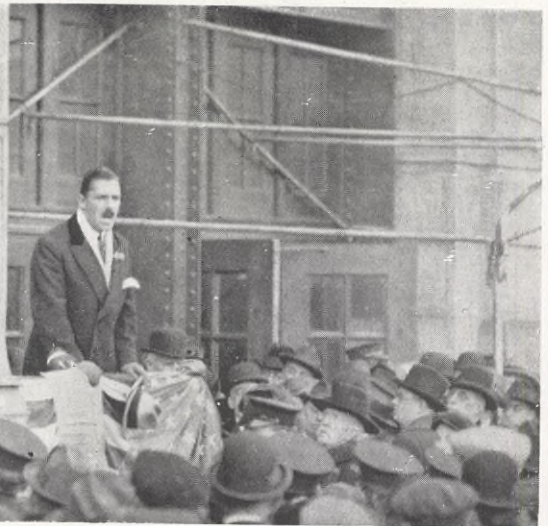
En sorglig olycka timade den 19 mars ute på Djursholmsfjärden då en åtta-årig gosse, *Dag Beskow*, som till doktor Natanael B., blev påkörd av en isjakt och så illa skadad att han dagen efter avled. Olyckan skedde inom ett för all isjaktsegling avstängt område. Åtal kommer också att väckas mot isjaktens förare.

Det som synes mest upprörande är att det först vill till en dylik dödsolycka för att en stor del av våra sportutövare skola tvingas till varsamhet.

Klicé: Sjöberg, Gbg.

DAG BESKOW den 8 åriga gossen som tilförlje en isjaktföräres värdslösa segling förolyckades vid Djursholm. — Amatörfoto.

Klicé: Gås Rindgrå & Klichéanstalt, Gbg.

Forts. fr. sid. 423.

Bertelson satt på bänken, orörlig, i en så slö dvala, som om han verkligen upphört att leva eller haft giftet i kroppen. Han satt han visste ej hur länge, han vaknade vid, att en person — det var visst ingen hjälpande vän, åh nej, det var snarare en hjälpande ovän: en av hans största fordringsägare slog honom på axeln.

Den unge mannen reste sig och följde fridstöraren. Han kände sig som en sjuosovare, hämtad av läraren, en desertör, anammad av vaken. Han hörde inga behagliga ord i örat. Han väntade sig inga behagliga göromål den dagen eller nästa eller —.

Men det var, som om ett nytt liv grytt för honom denna morgon, som han trott skola bli den sista. Han hade i några koncentrerade ögonblick fått en ny syn på sig själv och världen. Vilket väsen ens ner-ven kunna göra, tänkte han, när de få *sin* vilja fram! Och tänk, om allt levande skulle väsnas så för varje bagatell, som motar eller hotar! Jorden skulle springa i stycken!

Rom byggdes ej på en dag, och Knut Bertelsons nervliv botades ej på en morgonstund. Men han kände nu botemedlet. Och till sist blev han sitt ödes herre ...

Skulle han uppgiva allt detta vunna för henne därinne? Läta sin andra hustru slå i stycken vad han lagat och omformat vid sin första — vid Nellys grav?

Han hade hittills tappert stått emot alla lockelser. Alice var ett helt liv yngre än han, tjugosex år endast, och ändå på något vis mogen, brådmogen. Det tillhörde hennes natur att ge efter för minsta nyck, att genast öppna alla slussar, genast storma, klaga, anklaga. Han kände igen sjukan, men just där or fick han inte ge efter för den och henne. Hon fick ej göra honom till det vrak, han en gång varit.

Han älskade Alice. Så mycket värre för honom. Han skulle känt det som en njutning att få ödmjuka sig, böja sig för henne, foga sig efter hennes lynnes-skiftningar. Han var ej — invärtes — den hårda natur, hon trodde, det kalla hjerta, hon smädade. Han sökte genom sin ömhet, sitt överseende, genom tusen uppmärksamheter bevisa det.

Men det var ej nog för Alice. Hon ville ha honom med i den vilda jakten, i sitt lynneslivs jaktande, redlösa iakt.

Sista månaderna hade hon skaffat sig en bunds-förvant. En ung målare, som målat hennes porträtt, och som hon nu sökte kedja vid sin triumfvagn för att — ja, kanske för att göra maken svartsjuk.

Hon hade för resten sagt det rent ut.

— En vacker dag, hade hon hotat — en vacker dag går jag min väg. Jag fryser ihjäl i den här iskällaren. Jag går till Matts —.

Matts Alsing! Pja, det vore kanske en herre i hennes smak. Ett nervknippe själv. En obehärskad ung spoling, ännu dunig om kinderna och full av erotiska frihetsidéer. De trivdes bra samman, Matts och Alice — än så länge. Även Knut och Alice hade trivts bra samman, medan de voro främlingar — före förlovningen och tidvis sedan.

Bertelson rannsakade sig. Var felet hans? Hade han bort vara annorlunda? Kanske! Men då hade han också bort vara tjugofem år yngre. Så kanske —! Detta äktenskap hade varit ett vägspel, ett misslyckat vägspel, tyckte han nästan stundom. I somliga stunder dök ett annat ansikte upp för honom — ett allvarligt, tankfullt ansikte, ej längre så ungt, en ännu frisk och ståtlig kvinna, som kanske — kanske varit maken för mannen hinsides fyrtofem. Men förälskelsen — kärleken till Alice — hade kommit som en värnyck, en sjuka, en hälsning från den första ungdomen. Alice — det var Nelly — eller skulle varit Nelly, om han själv varit så ung som på Nellys tid.

*

Vad det var tyst därinne i vardagsrummet! Snyftningarna hade tystnat. För hur länge sedan? Kan-

ske han borde gå in och se efter, om himlen klarnat av sig själv, och låtsas om ingenting och föreslå en utflykt eller en teaterafton eller —?

När Knut Bertelson kom ut i vardagsrummet, såg han genast en sak, som skymde allting annat. Ett vitt papper, som låg på mittbordet. Ett brev!

— Käre Knut, läste han, — jag står ej ut en dag längre. Jag reser min väg med Matts. Där har du en skilsmäsoanledning. Jag skickar dig för resten min advokat. Gör du svårigheter och omständigheter, tar du livet av mig —.

Alice.

Han stod en stund orörlig och stirrade på detta papper, som tycktes självlysas med en underlig, ny och frisk glans — som en tidig gryning. En gryning i Stadsskogen i hans födelsestad. —

Advokaten, som fann den store direktören hemma till lunch, några dagar senare, studsade över sin "motparts" lugna, nästan gemytliga ansikte. Men han var ju känd för sin stela, hårda orubblighet, direktören. Här förestod nog en stunds bister kamp, kanske mera än så.

Hur förbluffad blev ej den slipade lagtolken och männ skokännaren, när direktören redan efter de första fraserna utbrast:

— Har Ni något papper för mig att underteckna? Jag beviljar naturligtvis alltsammans!

En kort stund senare avlägsnade sig juristen som en segrare, misstrogen av sin alltför lätta seger.

— Nerver, mumlade han, — vilka nerver den mannen har — eller rättare saknar! Han *har* inga — och har aldrig haft några! Lycklig han!

Direktör Knut Bertelson stod och tittade genom fönstret. Det skymde för blicken som en dimma. Det böljade inom honom som ett illamående. Hur skönt det skulle vara att få ge efter — ge efter för det där — det där, som hon, Alice, pockat på — och kallat med så många vackra namn! Hon hade kanske haft rätt, han orätt.

Han strök sig över ansiktet.

Skulle han fara ner ett slag och hälsa på sina pojkar vid universitetet? Eller —?

Han drog ett djupt andetag.

Ja, vad han skulle eller ville — så ville han göra det som sin egen herre. Det var livets facit och bästa gåva.

Till bild å sid. 428.

Norrköpingsmöte 1922, ägde rum den 22—23 mars under stor tillslutning från ett antal representanter för svenskt näringsliv från olika delar av vårt land. Såsom redan två tidigare Norrköpingsmöten visat synes bland våra näringsidkare ett verkligt intresse förefinnas för denna samlingsidé, som i all synnerhet under nu rådande depressionstid torde hava sin stora praktiska betydelse. Årets möte utmärkte sig för ett synnerligen rikhaltigt och värdefullt program, omfattande bl. a. av ingenjörsvetenskapsakademien arrangerade föreläsningar, studiebesök m. m. Den 23 mars samlades deltagarna till det stora högtidsmötet i Norrköpings hörsal, med bl. a. föredrag av dr Karl Hildebrand om det nuvarande ekonomiska läget i Rysland, hälsningstal av disp. J. Swartling samt ett anförande om Norrköpingsindustriens historia av prof. Carl Hallendorff. Ett uppmärksammat och flera gånger av applåder avbrutet uttalande av finansminister Thorsson, vari betonades hur en inbrytande ljusning i världsläget började göra sig märkbar samt för Sveriges vidkommande uppmanades till en sammanjämkning av stridande uppfattningar för produktionens igångsättande fortast möjligt i vårt land, avslöt den officiella delen av det för vårt näringsliv betydelsefulla mötet. Slutligen må nämnas besöket i Norrköpings hantverksförening, vilken i samband med mötet anordnat en vacker hantverksutställning i det gamla Stadshusets fästväning.

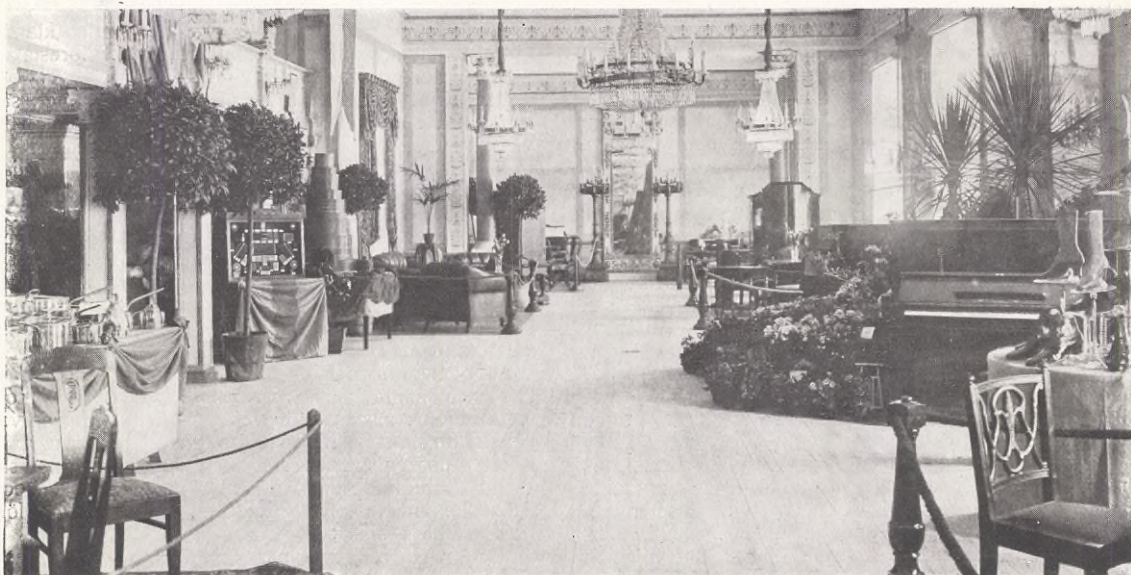
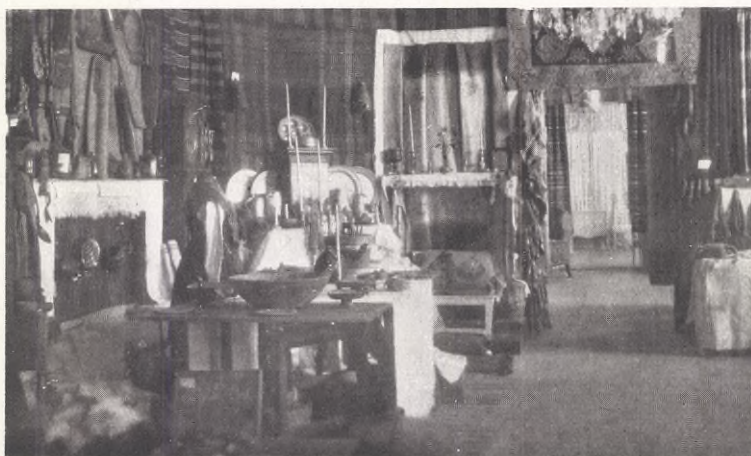

Foto. Lidberg, Norrköping FRÅN "NORRKÖPINGS MÖTE 1922". Hantverksutställningen å Stadshuset. Text å sid. 427. Klischeé Sjöberg, Gbg.

FRÅN VÄRMLANDS HEMSLÖJDUTSTÄLLNING I KARLSTAD.. Åtvidalens utställning. — Text å sid. 430. — Foto. Nyström, Karlstad. — Klischeé Gots, Gbg.

Till Stockholms stadshus ha huvudstadens urmakaremästare beslutat överlämna en praktfull gåva i form av ett *ståndur* av kolossala dimensioner. Uret skall uppsättas vid pressläktaren i stadsfullmäktiges sessionssal, dit sammanträdena som bekant förläggas från och med den 1 april.

Initiativet till den ståtliga gåvan har tagits av Stockholms urmakeriförenings styrelse. Tillverkare är hovurmakare G. W. Linderoths verkstäder. Infattningen har utförts efter prof. Ragnar Östbergs anvisningar. En inskription å uret lyder: "Gåva till Stadshuset av Stockholms urmakaremästare 1922".

Medel till klockans utförande har åstadkommits genom insamlingar bland våra urmakaremästare.

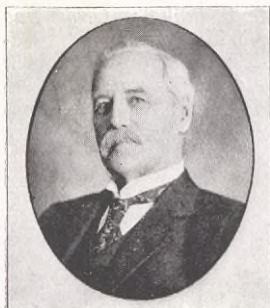
Efter fotograf. Klischeé Gots, Gbg.
NUTIDA SVENSK URMAKERIKONST. Urmakarmästararnes gåva till Stadshuset i Stockholm. 170 cm. br. x 110 cm. h., urtavlan 50 cm. diam.

Bilden t. h. STADSHUSKÄLLARENS SKYLTV — "Lejonet och Bachus" i brons av skulptören A. Almqvist. Text å sid. 430.

Efter fotograf.

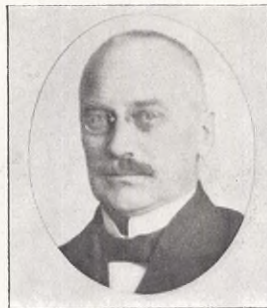
Klischeé Sjöberg, Gbg.

O. H. GULLBERG.
Fil. d.r. F. d. Förste Aktuarie.
Stockholm. — 75 år 3 april.*

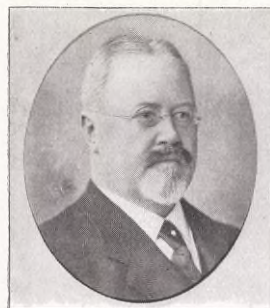
K. J. A. VANNERUS.
Fil. Dr. — Stockholm.
60 år 20 mars.*

H. O. HEDSTRÖM
Statsgeolog. — Stockholm.
55 år 4 april.*

J. E. LINDERHOLM.
Professor. — Uppsala.
50 år 4 april.*

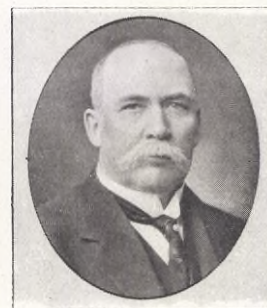
A. DECKER.
Överingeniör. — Stockholm.
60 år 31 mars.*

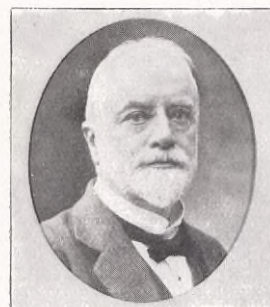
N. A. LINDELL.
Rektor. Fil. Dr. — Borlänge.
60 år 26 mars.*

A. A. BLOMBERG.
Konsthandl. re. — Stockholm.
60 år 25 mars.*

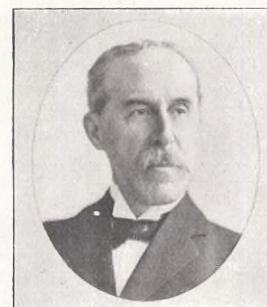
A. F. AHLGREN.
Direktör. — Gävle.
50 år 3 April.*

P. V. S. THAM †.
Med. Dr. — Göteborg.
F. 1845. † 16 mars.*

C. T. ÅBERG †
Kontr.-post. Kyrkoherde. —
Skellefteå, F. 1848. † 11 mars.*

F. AF KLINTEBERG †,
F. d. Hovrättsråd. — Stock-
holm. — F. 1852. † 17 mars.*

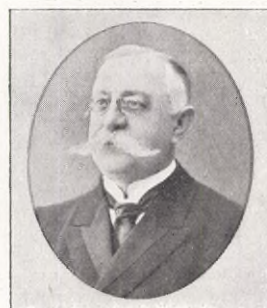
S. A. H. SJÖGREN †.
Professor. — Stockholm
F. 1856. † 23 mars.*

J. G. GUSTAFSSON †.
F. d. Egendomsförvaltare, —
Mölnbo. — F. 1855. † 14 mars.*

J. HEDENGREN †.
Godsägare. — Lanna.
F. 1856. † 16 mars.*

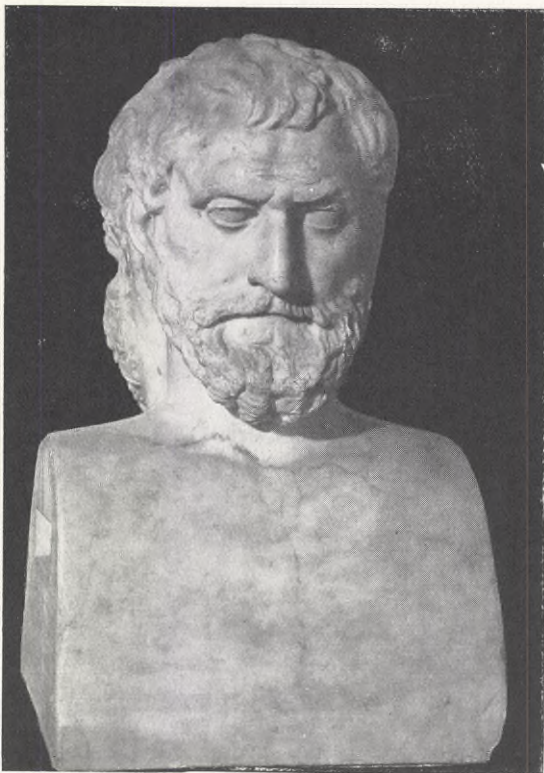

J. A. MELKERSON.
Flottledsingeniör. — Leksand.
F. 1858. † 19 mars.*

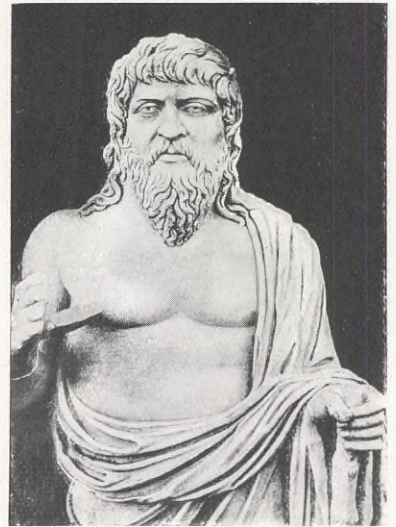

G. WETTERGREN †.
F. d. Disponent. — Stockholm.
F. 1860. † 17 mars.*
Klitch: Aug. Sjöbergs KlitcheansL, Gbg

* Data å nästa sida.

Efter fotograf. Klücht Aug. Sjöbergs Klüchtanst., Gbg
THALES (förmödad). DUBBELHERM I GALLERIA GEOGRAFICA I VATIKANEN
 Efter originalfoto därifrån, taget speciellt för H. 8. D.

Efter fotograf. Klücht Sjöberg, Gbg.
HERAKLIT. STATY I HERAKLEION Å CRETA.
 Efter Delbrücks Antike Porträts.

Å omslaget till föreliggande nummer av H. 8. D. återfinnes en av amanuensen vid Lunds observatorium Axel Corlin författad artikel: *Grekernas insats i utdanningen av världsbi den*, till vilken vidstående bilder av den grekiske tänkaren-astronomen *Thales* och den grekiske filosofen *Heraklit* ansluta sig. Artikeln utgör ett led i den utomordentligt uppmärksammade astronomiska serien H. 8. D. denna årgång begynt, och som även tillvunnit sig fackmännens erkännande och intresse. I den mån serien närmar sig en senare period bliva vi i tillfälle att införa de förut omnämnda ytterst märkliga celesta fotografier, som, tagna genom världens största teleskop, endast komma att införas i H. 8. D.

HJALMAR GULLBERG. Stud. 66, fil. dr 75, e. o. tj-man i Statist. centr. byrån 78, aktuärle 85, förste akt. i Kommerskoll. o. chef f. avd. f. näringsstatistik 91-14. Led. av komm. f. Inrätt. av en statsmedicinsk anst. 97, av statist. komm. 05, av komm. f. uppgr. av förslag t. ny statistisk varuförteckning 11. Led. av Inst. internat. de Statistique sdn 07. Led. av styr. f. Livör-åkr.-anst. Od'n sdn 07.

ALFRED (ALLEN) VANNERUS. Stud. 82, fil. dr. 91; e. o. aman. i K. Bibliot. 89-95, anst. å bank o. hand.-kont. 96-03, doc. i fil. v. Göteborgs högsk. 01-02, aman. i Kommerskoll. sdn 06. Framstående filosof utövar han en betydande o. inom den lärda världen i hög grad uppmärksammad filosofisk skrift tillävarverksamhet.

HERMAN HEDSTRÖM. Stud. 86, fil. lic. 98. Aman. i mineral. o. geologi v. Stockh. högsk. 73-94, geolog v. Sv. geolog. undersökn. 01, statsgeolog (efter verkets regler) 14. Utgiv. av trycket ett stort antal uppsatser o. avhandl. inom sina ämnen. Ordf. i Geolog. fören. 12, led. av dess styr. 13.

EMANUEL LINDERHOLM. Stud. 97, teol. lic. 08, doc. i kyrkohist. v. Upps. univ. 11, teol. dr. 15, professor i kyrkohist. i Upps. sdn 19. Ordf. i Kyrkohist. fören. o. red. f. Kyrkohist. årsskrift sdn 19. Sdn många är populärvetenskapl. föreläs. ö. rel., kyrko- o. kult.-hist. ämnen; utövar ett betydande författarskap.

AUGUST DECKEFF. Avg.-ex. fr. Tekn. högsk. M. 85, rit. o. konstr. v. a-b. Palmcrantz & C:s elektr. avd. i Stockholm 85-89, elektro-ukn. v. Stockh. gäsværk 90, tekn. chef f. Stockh. elektr.-værk 92, övering. där sdn 09. Sakkunn. led. av Stockh. rådh. f. vissa patentmål, led. av skiljenmd f. hand. ind. o. sjöf. v. ordf. i Sv. elektr. verkstadsfören. 13; led. av elektr. kraftledn.-komm. 98-01, av tekn. högsk.-omorg.-komm. 04, av högre tekn. undervisn.-komm. 06.

AUGUST LINDELL. Stud. 82, fil. lic. 98, fil. dr 1900. Lär. v. Svalövs folkhögsk. 01-03, v. Molkom 03-07, sdn sistn. är rektor v. Dalarnes folkhögsk. å Fornby. Föreläsare. Ordf. i Skån.-gillet, led. av Plantergillet, Djur- o. naturskyddsfören.

ANTON BLOMBERG. Etabl. fotograf.-atelier 85 i eget namn, konsthandel 15. Medarbetat i pressen.

ADOLF AHLGREN. Börjadt redan 85 ägna sig åt köpmannabanan, då an st. hos sin broder i firmen F. Ahlgren, Gävle. — Vid broderns död 07 övertog Adolf A. chefskapet för firmen, numera tillhörande vår storindustri inom sitt område. För tillverkn. av den snart sagt världsberömda Läkerol-tabletten har han bildat A-b. Pastill, vars chef han jämval är.

PER THAM. Stud. 63, med. lic. 74, med. dr 77. Distr.-läk. i Söderfors distr. 74-80, i Dannemora distr. 80-91, prov.-läk. i Tjusts distr. 91-16.

CARL ABERG. Stud. 66, prästv. 72, past.-ex. 78, kyrkoherde i Sättna 2, i Bergsjö 90, i Skellefteå sdn 99; kontr.-pros. i Västerb. n. kontr. sdn 1900. Insp. f. elem.-lärov. f. flickor i Skell. 06-08, insp. f. länssemin. där 07-18. Landstingsman 02-17.

FREDRIK AV KIINTEBERG. Stud. 71, hovr.-ex. 75 v. hv. 78. fisk. i Sv. hovr. 81, ord. 85, ass. 88, hovr.-råd 95-13.

HJALMAR SJÖGREN. Stud. 75, avg.-ex. fr. Tekn. högsk. avd. f. bergs- et. 78, efter avl. ex. t. bergsstat. i Lund 80 docent i mineral. o. geologi v. Upps. univ. 82; anst. som geolog h. Bröd. Nobel i Baku 85-89. Sistu. ar prof. i min. o. geol. v. Upps. univ. t. 94, då han för en tid lämnade sin etenskapt. verksamhet. Återg. t. denna 01 scm professor o. intendent f. Riksmuseets min. avd. Led. av Vetensk.-akad. Inköpte 92 Nynäs där han uppförde ett herresäte för sig samt dessutom grundl. Nynäsnamn stora villasamh. jämte järnväg. Biografi o. helsid.-portr. årg. VII: 42.

OHN GUSTAFSSON. Förfvalt. å a-b. Mejerigårdarnes egendomar Hjortsberga, Mölbo m. fl. 96-17. På sin tid under många år ordf. i komm.-nmd o. st. landstingsman i Stockh. l. samt dess revisor. Led. av hushålln. sällsk. förvalt.-utsk. ordf. i hushålln. gille.

JOHANNES HEDENGREN. Stud. 75, utg. fr. Alnarps lantbr.-inst. 7, mej.-stud. i Danm. 78, godsförvalt. 78-91, arrend. 91-99, inneh. Skeppsta egend. 99-07, sdn 10 bosatt å sin detta år inköpta egend. Lanna gård. H. var en av grundl. av Sällsk. Sv. missionen i Kina. Inneh. på sin tid i Söderm. ett flertal komm. uppdrag.

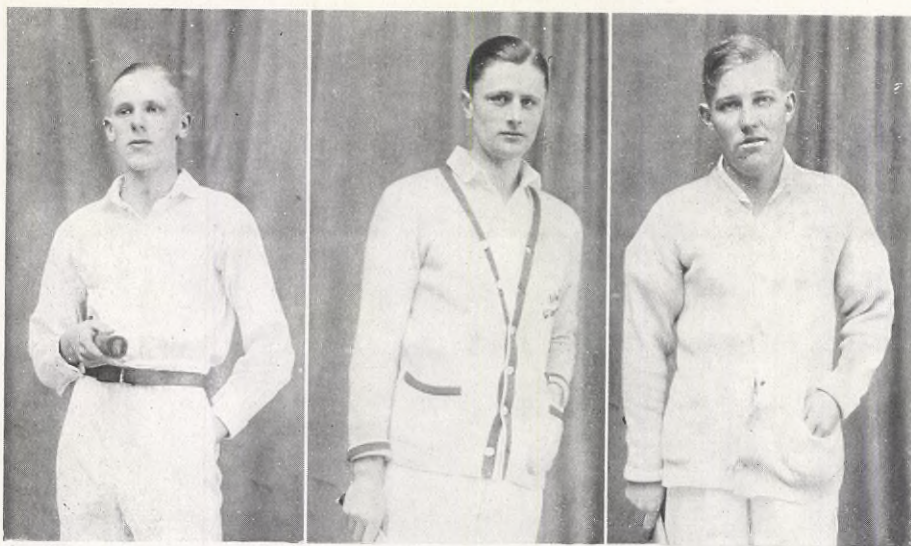
ALFRED MELKERSON. Avg.-ex. fr. Tekn. högsk. V. 82, förestånd. f. Eldtalens porfyrværk 85-86, inneh. av Nya porfyrværket, Bäcka, samt konsalt. inom väg. o. vattenb. 86-98; anst. som distr.-chef h. Dalevarnas flott.-fören. 97-99, flott.-chef på Kalixälven 01-02. Av domänstyr. förordn. ss. Statens flottingsingeniör i Norrb. län 99, flottledsing. i Rikets samtliga län 06, samt sedan statens flottledsarb. enhetens upplösta i två områden i sydl. delen t. o. m. Kopparb. län. Konsult. ing. h. domänst. 01-02, enl. Jordbr.-dep. uppdrag led. av sv.-ryska kommiss. f. flott.-ordn. i gränsevl. 08-09, uppdrag av Vattenfallsstyr. ang. utredn. om mark m. m. f. vattenkraftanlägg. led. av flott.-lagstift.-komm. 11.

GUSTAF WETTERGREN. Stud. 79, anst. h. St. Kopparb. bergsl. a-b. vid Domnarvet, överg. t. familjebol. Kopparb. o. Holors a-b., senare förvaltare v. bolagets hyvləri v. Gävle. Ert. i uppdrag o. slutförde bolagets stora anläggningar v. Norsundet, f. vilka han blev chef 95. Disp. i Gävle f. Åbyfors 05. Etabl. efter ett par år egen firma i Gävle inom träkols- o. trävarubranschen som icke minst tillförlige firmainneh. personliga gedigna egenskaper tillförde honom en lika stor kund- som vänkrets.

Till bild å sid 428.

Ed utställning av värmländsk hemslöjd öppnades den 23 mars av landshövding A. Unger å länsresidenset i Karlstad. Utställningen, den första allmänna som hållits av värmländsk hemslöjd, omfattade, från äldre och nyare tid, omkring 3,000 föremål ifrån 14 av länets häradar, vävnader, möbler, skulpturer i trä m. m. Den kyrkliga konsten hade ägnats en särskild sal, vari ett antal synnerligen intressanta kyrkoföremål funnos att taga i betraktande. Den vackra och lyckade utställningen tilldrog sig en berättigad uppmärksamhet.

En originell skylt — ett lejon med en Bacchus på ryggen — avsedd att placeras såsom skylt och prydnad utanför Stadhuskällaren i Stockholm har modellerats av bildhuggaren A. Almqvist. Konstverket, som först skall gutas i brons vid Herman Bergmans konstgjuteri, förmodas vara färdigt om cirka sex veckor att uppsättas på sitt redan väntande granitpostament.

Efter fotografier.

A. THORÉN, GÖTEBORG, svensk mästare i enkelspel i matcherna om svenska mästerskapen i tennis i Östermalms tennisbhall i Stockholm den 24—25 mars.

H. MÜLLER, STOCKHOLM.

Svenska lawn tennisförbundets representanter i den stora landskampen i tennis mellan Tyskland och Sverige i Östermalms tennisbhall i Stockholm den 25—26 mars. Text å sid. 425.

Efter Göde Rithorst & Klichéanstalt, Gbg.

O. ANDERSSON, GÄVLE.

svenske uppfinnaren omedelbart efter sin ankomst till Amerika trädde i förbindelse och med vilkens mekaniska verkstad han sedermera hade ett 50-årigt samarbete.

Till bild å sid. 432.

Det har alltid ansetts som en stor heder för ett land att få anordna Olympiska Spelen, och så snart uppdraget lämnats en nation, har man där med stor iver gått in för anordningarna och icke sparat kostnader och möda för att göra världshändelsen så lyckad som möjligt. Då på sin tid fransmännen erhöles i uppdrag att anordna 1924 års

TAPETUTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM. Forts fr. sid. 421.

Vulcanus och hans gesäller, smidande det nät vari Mars och Venus skola fångas, den andra, Hero och Leander utanför Cytheres tämpel, om vars betagande skönhet H. 8. D:s samtidigt återgivna bild kan skänka våra läsare ett ganska klart begrepp. Båda tapiserierna äro en gåva till Karl X Gustaf. Av den serie om 36 jättetapeter, som beställdes i Delft för rikssalen i Uppsala till drottning Kristinas kröning, visades också ett flertal praktexemplar såsom prov på tidens dekorativa, yppiga och förstklassiga tapetvävnadskonst. Till denna svit hör den med van der Guchts namn signerade bonad benämnd Halten i skogen, som vi ävenledes återgiva i bild. Vidare märktes en grupp tapeter i kraftig flamländsk Rubensstil med scener ur Virgilius Æneid, bl. a. den ståtligt och dekorativt tänkta scenen i första sången, där Ilioneus framställer för Dido trojanernas läge och anhållan.

En överblick av denna ur konstnärlig synpunkt verkligen högtintressanta utställning av skönhetsvärden, som med förunderligt oförminskad glans stått sig genom tiderna, väcker onekligen en känsla av tacksamhet mot anordnaren, som här med utsökt smak och pietet löst en svår, men även synnerligen intressant uppgift.

Till bild å sid. 426.

H 8. D. återger härmed en bild av högtidligheterna vid avtäckandet av en av de 4 John Ericssons tavlor, som den 9 mars avtäcktes i Newyork, nämligen John Ericsson—De Lamater-tavlan å De Lamaters mekaniska verkstad i Newyork. Avtäckningen verkställdes av De Lamater-Ericsson tablett Committee, bestående av representanter för olika amerikanska ingenjörsföreningar och American Society of Swedish Engineers. En av dessa stordade bronstavlor visar oss John Ericssons bild jämte det hus vari han utförde sina Monitor-ritningar, (införd i n:r 24), en annan den s. k. Phoenix Foundry-tavlan den mekaniska verkstad, vari hans första arbeten utfördes, en tredje (införd i n:r 26) en minnesinskriftion av Hampton Roadslaget samt en fjärde (inf. i samma n:r.) bilden av John Ericsson i den ena av medaljongerna samt i den andra bilden av Cornelius H. De Lamater, den man med vilken den snillrike

olympiska spel väckte detta stor tillfredsställelse i landet, särskilt i Paris, där man genast tog itu med det förberedande arbetet.

Efter en tid började emellertid en del svårigheter, vilka man tidigare synes för litet ha tänkt på. Det blev icke lätt att få ihop de 20 miljoner francs, som organisationskommittén ansåg behövligen för spelen, och då härom dagen stadsfullmäktige i Paris förklarade sig icke kunna lämna mer än 1 miljon av begärda 10 såsom anslag av staden, uttalade ordföranden i franska olympiska kommittén, greve Clary, att man under sådana förhållanden knappast längre kunde fortsätta med arbetet utan måste avstå från spelen. Kort därefter ingick meddelande om att man efter långt sökande trots sig ha funnit rätta platsen för tävlingarna i det av amerikanska soldater byggda Pershings stadion.

Då det såg ut som om man inför de ekonomiska svårigheterna och ovissheten om tävlingsplats skulle avstå från spelen i Paris, kom ett anbud från Lyon, där ett utmärkt stadion finnes, att förlägga spelen dit, men baron de Coubertin förklarade omedelbart, att spelen borde äga rum i Paris, och att döma av de senaste meddelandena från Paris synes man nu vara på väg att övervinna de hinder, som uppkommit. Arrangörerna konferera alltjämt med representanter för de statliga och kommunala myndigheterna, men det torde säkerligen icke dröja länge förrän man får besked om var i Paris spelens huvudtävlingar skola hållas samt officiell inbjudan utgår till desamma.

Till bild å sid. 420.

När Edouard Paillerons snart halvsekelgamla komedi Sällskap där man har tråkigt den 22 mars framfördes å K. Dramatiska Teatern i Stockholm ägnades intresset i främsta rummet åt teaterns gäst, framställarinnan av hertiginnan de Reviles roll - friherinnan Ellen Cederström. I rollen ha som bekant ett flertal skådespelerskor firat stora triumfer. Friherinnan Cederström hade funnit sin egen tolkning, en originell och intagande skapelse — en skapelse i rokokostil och i miniatyr som med både skälmskhet och behag förstod att samla de övriga i pjäsen omkring sig.

Efter fotograf A.

DE TILLÄMNANDE OLYMPI-
SKA SPELEN I PARIS 1924.
Gruppbild från ett möte i da-
garne mellan organisationskom-
mittén och statsmyndigheter i
och för överläggningar. Orga-
nisationskommitténs sek. F.
Reichel (X) — ext. å sid. 431.

Klippet Sjöberg, Göteborg.

Till H. 8. Dis med-
arbetare vidarebeford-
ras genom redaktionens
försorg endast oförseg-
lade meddelanden, som
icke strida mot vår tidsnings
intressen.

Efter fotografier.

Klippet: Götz, 1789.

ALLRA SENASTE PARISERMODER. Bilder som kanske ha något nytt att säga.